

KVALITETSDEKLARATION

Yrkesregistret med yrkesstatistik (YrkesReg)

Ämnesområde

Arbetsmarknad

Statistikområde

Sysselsättning, förvärvsarbete och arbetstider

Produktkod

AM0208

Referenstid

2023

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	4
1.2.1 Objekt och population	4
1.2.2 Variabler	5
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	6
2 Tillförlitlighet	6
2.1 Tillförlitlighet totalt	6
2.2 Osäkerhetskällor	7
2.2.1 Urval	7
2.2.2 Ramtäckning	7
2.2.3 Mätning	7
2.2.4 Bortfall	9
2.2.5 Bearbetning	9
2.2.6 Modellantaganden	9
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	10
3 Aktualitet och punktlighet	10
3.1 Framställningstid	10
3.2 Frekvens	10
3.3 Punktlighet	10
4 Tillgänglighet och tydlighet	10
4.1 Tillgång till statistiken	10
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	10
4.3 Presentation	11
4.4 Dokumentation	11
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	11
5.1 Jämförbarhet över tid	11
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	12
5.3 Sam användbarhet i övrigt	12
5.4 Numerisk överensstämmelse	13
Allmänna uppgifter	13
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	13
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	13
C Bevarande och gallring	13
D Uppgiftsskyldighet	13
E EU-reglering och internationell rapportering	14
F Historik	14
G Kontaktuppgifter	14

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken från yrkesregistret syftar i första hand att ge årlig information om den förvärvsarbetande befolkningens fördelning på olika yrkesgrupper samt att belysa yrkesutvecklingen inom olika branscher och samhällssektorer.

Yrkesstatistiken används till samhällsplanering, forskning på arbetsrelaterade sjukdomar/skador och till olika yrkesprognoser.

Yrkesregistret har även en uppgift att förvalta yrkesuppgifter för de som en gång blivit yrkesklassificerade, men som inte längre arbetar. Exempel på sådana grupper är pensionärer och arbetslösa.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Yrkesregistret med yrkesstatistik används för en mängd skiftande ändamål bland annat utbildnings-, sysselsättnings- och samhällsplanering, yrkesmedicinsk och samhällsvetenskaplig forskning, prognoser samt hälso- och sjukvårdsplanering. Det föreligger även ett betydande allmänt behov av yrkesstatistik, inte minst från olika intresseorganisationer inklusive arbetsmarknadens parter. Särskilt aktuella frågor rör integrations- och jämställdhetsaspekter. Exempel på frågor som behöver belysas är i vilken takt den könsuppdelade arbetsmarknaden förändras, om andelen chefer som är kvinnor ökar och i så fall inom vilka yrkesområden. Ett annat område där yrkesstatistiken utgör en viktig del, är beskrivningar av förändringar inom arbetsmarknadens struktur, till exempel kraven på formell utbildning i olika yrken.

Inom vissa användningsområden krävs tillgång till yrkesuppgifter på objektnivå. Det gäller i första hand olika typer av forskning, framförallt inom epidemiologi, som beskriver och analyserar samband mellan miljöfaktorer och sjuklighet. Ett viktigt forskningsområde är matchningen mellan yrke och utbildning för olika grupper. Efterfrågan och tillgången på personer i olika yrken är ett annat viktigt område. Yrkesstatistiken används även utav Arbetsmiljöverket för beräkning av risker för olycksfall och arbetsrelaterade sjukdomar i olika yrken.

Yrkesregistrets uppgifter används även som bakgrunds- och spridningsvariabler inom ramar för produktion av annan statistik.

Förutom att framställningen av yrkesregistret är nödvändig för sammanställningen av den officiella yrkesstatistiken, skapar den även goda förutsättningar för att tillgodose andra aktuella informationsbehov som finns i samhället inom det aktuella ämnesområdet, men som inte ryms inom ramar för den officiella statistiken. Detta genom att erbjuda tillgång till (avidentifierad) mikrodata för olika forsknings- och analysändamål, samt möjlighet att beställa behovsanpassade bearbetningar av registrets innehåll från SCB.

De största användarna av yrkesregistret med yrkesstatistik är departement, centrala och regionala myndigheter, kommuner, regioner, organisationer, forskningsinstitutioner och Internationella arbetsorganisationen (International labour organization, ILO). Även allmänheten och företagare har ett stort intresse av statistiken.

1.2 Statistikens innehåll

De statistiska målstorheterna som redovisas inom ramar för den officiella yrkesstatistiken utgörs av uppgifter över antal personer med ett visst yrke eller inom ett visst yrkesområde.

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationen är samtliga folkbokförda personer som är 16 år och äldre.

Målpopulationen för den officiella yrkesstatistiken avgränsas till alla anställda i åldrarna 16–69 år från år 2023, vilka har klassats som sysselsatt enligt definitionen gällande inom SCB:s befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS). Begreppet förvärvsarbete omfattar både anställda och företagare. Från och med referensår 2022 fastställs personernas sysselsättningsstatus utifrån uppgifter i arbetsgivardeklarationerna på individnivå (AGI) som arbetsgivare månatligen lämnar in till Skatteverket. Personen som har fått en lön i november som överstiger 0 kronor klassificeras som sysselsatt. För egenföretagare gäller, liksom tidigare, att de personer som under referensåret har deklarerat för aktiv näringsverksamhet klassificeras som sysselsatta. Därutöver ska individen per 31 december vara folkbokförd i Sverige och vara mellan 16 och 74 år.

Målpopulationens avgränsning har gjorts i en strävan att hålla god jämförbarhet med annan individbaserad sysselsättningsstatistik som BAS och AKU.

Framställning av yrkesregistret möjliggör framtagning av yrkesuppgifter även avseende vissa delmängder av registrets population som ligger utanför avgränsningen av målpopulationen för den officiella yrkesstatistiken. Ett exempel på en sådan population är *yrkesverksamma någon gång under året*, vilken innefattar alla personer som haft en sammanlagd lön eller företagarinkomst under året om minst ett prisbasbelopp. Ett annat exempel på en delmängd objekt som ligger utanför den officiella yrkesstatistiken är *egna företagare*.

Yrkesregistret och därmed även yrkesstatistiken har individer som både mål- och observationsobjekt, medan rapporteringsobjektet är företag.

Målobjektet definieras som en individ som under referensåret tillhört arbetskraften. Yrkesregistret och därmed även yrkesstatistiken har individer som både mål- och observationsobjekt, medan rapporteringsobjektet är företag. Överrensstämelsen mellan intresse- och målpopulation är inte total på grund av att företag med en anställd och egenföretagare undersöks för närvarande i mycket begränsad omfattning.

Överrensstämningen mellan intresse- och målpopulation är inte total på grund av att företag med en anställd och egenföretagare undersöks nuvarande i mycket begränsad omfattning.

1.2.2 Variabler

Den huvudsakliga målvariabeln är yrke enligt SSYK 2012 (Standard för svensk yrkesklassificering 2012), vilket även är observationsvariabeln.

Statistiken redovisas för de personer som klassas som förvärvsarbetande efter bakgrundsvariabler som redovisas nedan efter ursprunglig källa:

Mål- och intressevariablerna för yrkesstatistiken överensstämmer ganska väl även om det föreligger svårigheter av mätkaraktär, se avsnitt 2.2.3 Mätning nedan för vidare information.

Variabler som härrör från Registret över totalbefolkningen (RTB):

- Kön
- Ålder i antal år vid årets slut
- Födelseland
- Belägenhet av individens bostad: läns- och kommunkod

Variabler som härrör från BAS årsregister:

- Sysselsättningsstatus
- Yrkesställning
- Sektorstillhörighet för företaget som individen är anställd vid
- Näringsgren enligt SNI (Svensk näringsgrensindelning) som beskriver verksamhet vid det arbetsställe som individen är anställd vid
- Belägenhet av det arbetsställe som individen är anställd vid: läns- och kommunkod

Variabler som härrör från Utbildningsregistret (UREG):

- Högsta utbildning, nivå enligt SUN (Svensk utbildningsnomenklatur)
- Högsta utbildning, inriktning enligt SUN (Svensk utbildningsnomenklatur)

1.2.3 Statistiska mått

Antal individer i respektive yrkesgrupp samt andelar i respektive yrkesgrupp.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Antal individer inom en viss yrkesgrupp redovisas efter individens kön, ålder (9 klasser), födelseregion (9 klasser), utbildningsnivå enl. SUN (8 klasser), yrkesställning, bostadens belägenhet (kommun där individen bor), arbetsställets belägenhet (kommun där individen arbetar), näringsgren enl. SNI2007 (16 klasser) och sektorstillhörighet (11 klasser) baseras på INSEKT

2014 (Standard för institutionell sektorindelning) och skapas utifrån kombinationen sektor, ägarkategori och juridisk form.

1.2.5 Referenstider

Referenstider för variabler som härrör från RTB avser 31 december för referensåret. Uppgifter från BAS årsregister avser förhållanden under referensåret, medan uppgifterna från UREG avser avklarad utbildning t.o.m. vårterminen referensåret och uppgifter om eventuellt deltagande i en utbildning från RPU avser förhållanden under referensårets hösttermin.

För anställda i åldern 16–69 år avser de flesta yrkesuppgifterna (ca 70 procent) förhållandena under referensåret. Bortsett från de imputerade yrkeskoderna som också får referensårets årtal.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken är alltid behäftad med viss osäkerhet, även den registerbaserade. Vid bedömning av hur olika osäkerhetskällor påverkar statistiken, beaktas vanligtvis deras bidrag till antingen slumpmässig osäkerhet, som enligt statistisk teori orsakar beräkningsbar osäkerhet hos de skattade resultaten, eller till systematiska fel som påverkar resultaten i en viss riktning. Det är svårt att ange hur tillförlitligheten påverkas av eventuella systematiska fel. Det kräver särskilda, oftast mycket resurskrävande, utvärderingsinsatser och sådana görs därför endast intermittent. Med total osäkerhet avses den sammanlagda osäkerheten, dvs. summan av slumpmässig osäkerhet och alla systematiska fel.

Yrkesstatistiken är i princip totalräknad. Yrkesregistret samlar årligen in yrkesuppgifter från ett 20-tal olika register och undersökningar, varav den största källan är lönestrukturstatistiken för offentlig och privat sektor, som täcker in drygt 70 procent av målpopulationen. Yrkesuppgifter från företag utanför strukturlöne-statistikens undersökningspopulation, i huvudsak mindre företag och organisationer med 1-19 anställda, samlas årligen in av SCB med hjälp av en särskild yrkesenkät. Cirka 45 000 företag undersöks årligen enligt ett rullande schema, vilket innebär att samtliga företag inom denna del av målpopulationen, undersöks var fjärde till var fem år. Yrkesuppgifter för målpopulationen (anställda i åldern 16–69 år) är därmed maximalt fem år gamla. För målpopulationen avser ca 76% av yrkesuppgifterna förhållandena under referensåret eller året efter.

För ca 6% av personerna i målpopulationen saknas insamlad yrkesuppgift. För dessa personer härleds yrkesuppgift med hjälp av en modell för imputering som bland annat använder personens utbildning och bransch som förklarande variabler. Modellen syftar till att uppnå en hög överensstämmelse på en aggregerad nivå för de olika yrkesgrupperna, medan de imputerade yrkesuppgifternas överensstämmelse med enskilda individers faktiska yrke är lägre. Imputerade yrkesuppgifter är markerade i yrkesregistret och det går att skilja de åt från insamlade. De imputerade yrkesuppgifterna ingår enbart i den officiella statistiken.

2.2 Osäkerhetskällor

I detta avsnitt görs en genomgång av de osäkerhetskällor som kan påverka statistikens tillförlitlighet, i relevanta fall ges en bedömning av hur osäkerhetskällan påverkar tillförlitligheten i den redovisade yrkesstatistiken.

De osäkerhetskällor som påverkar tillförlitligheten i yrkesstatistiken mest är mätning och bortfall av yrkesuppgifter, dessa beskrivs i avsnitt 2.2.3 resp. 2.2.4.

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.2.2 Ramtäckning

Inom produktionen av yrkesregister och yrkesstatistik används två typer av ramar – en ram med målobjekt (individram) och en ram med rapporteringsobjekt (företagsram). Yrkesregistret och yrkesstatistik erhåller båda ramarna från befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS).

Yrkesregistrets individram innefattar alla individer som enligt RTB var per den 31 december aktuellt år äldre än 15 år och folkbokförda i Sverige. Individramen för den officiella yrkesstatistiken utgörs vidare av en delmängd av yrkesregistrets objektbestånd. Den inkluderar endast de personer i yrkesregistrets individram, vilka det aktuella året hade klassats som sysselsatta inom ramar för befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS).

Under- och övertäckningen i individramarna beror på brister i folkbokföringen. Dessa bedöms dock vara försumbara för tillförlitligheten i den publicerade yrkesstatistiken, främst på grund av att yrkesregistrets framställningstid är så pass utdragen att eventuella täckningsbrister i RTB avseende det aktuella året hinner upptäckas och åtgärdas.

Förekomst av under- och övertäckningen i individramen för den officiella yrkesstatistiken beror i första hand på kvalitet i de BAS-variablerna som används för dess avgränsning, dvs. variablerna som bestämmer personernas sysselsättningsstatus. Denna bestäms dock enligt en bestämd modell som bygger på en viss bakgrundsinformation och felaktigheter i sysselsättningsstatusen kan därmed uppstå endast om det förekommer felaktigheter i de relevanta bakgrundsvariablerna. Täckningsbrister av detta slag bedöms dock ha ringa effekter på tillförlitlighet i den officiella yrkesstatistiken.

Företagsramen för yrkesstatistik inkluderar alla arbetsställen tillhörande företag som till Skatteverket hade lämnat in AGI avseende det aktuella referensåret. Yrkesregistrets företagsram erhålls genom komplettering av yrkesstatistikens företagsram med bestånd av egna företagare vilka enligt SCB:s företagsregister hade bedrivit verksamhet under referensåret och återfinns i yrkesregistrets individram.

2.2.3 Mätning

Yrke är ett svårdefinierat och mångsidigt begrepp. Många anställningar är komplexa med flera olika arbetsuppgifter. En person kan utöva flera yrken

vid samma tidpunkt. Detta gör att klassificering till ett yrke inte alltid ger en helt riktig bild.

Den officiella yrkesstatistiken avser att beskriva yrkesutövanden bland de förvärvsarbetande utifrån arbetsgivarens yrkesklassificering av sin personal. Yrkesuppgifter som samlas in av SCB kodas av uppgiftslämnaren direkt enligt SSYK 2012¹. Kodningen sker vanligtvis utifrån den information som finns i företagets administrativa system. För att tillgodose olika interna behov har flera klassifikationssystem växt fram, utformade efter olika kriterier. Varje delsektor har flera egna befattningsnomenklaturer. För att kunna redovisa jämförbar statistik måste de ursprungliga yrkesuppgifterna standardiseras, dvs. översättas till en och samma yrkesnomenklatur. Detta görs med hjälp av särskilda översättningsnycklar². Beroende på bland annat den ursprungliga nomenklaturens detaljeringsgrad och likheter med SSYK 2012, kan en sådan översättning bli mer eller mindre korrekt eller fullständig.

Förutom risken för att mätfel uppstår i samband med omklassningen av de ursprungliga yrkesuppgifterna till SSYK, kan mätfel orsakas även av att de ursprungliga yrkesuppgifterna brister i sin aktualitet. Detta kan vara fallet om företag saknar rutiner för att uppdatera denna information i samband med att personal byter arbetsuppgifter.

Företag med få anställda, eller vilka av någon annan anledning inte yrkesklassificerar sin personal, genomför den efterfrågade klassificeringen vid insamlingstillfällen. För att underlätta yrkeskodningen i SCB-enkäterna finns på webben en kortfattad information i PDF om SSYK med en kort beskrivning av varje yrkesgrupp samt en alfabetisk lista över olika yrken. Mer information kan uppgiftslämnaren inhämta på en anvisad internetadress. En sökfunktion över yrken finns också på webbplatsen. Trots dessa hjälpmedel, kan även yrkesuppgifter som klassificerats enligt SSYK av uppgiftslämnaren, vara behäftade med mätfel. Uppgiftslämnare har t.ex. inte alltid tid och möjlighet att sätta sig in i klassifikationssystemet. Det gör att uppgiftslämnaren kan välja t.ex. koden för övriga ingenjörer istället för att sätta sig in i vilken ingenjörskod individen bör ha.

Förekomst av mätfel innebär en risk för att antalet personer i vissa yrken överskattas medan det underskattas i andra. För att identifiera förekomsten, mäta omfattningen och uppskatta effekter av mätfel på tillförlitligheten i de redovisade statistikvärden, krävs regelbundet genomförande av särskilda kvalitetsstudier. Inom ramar för dessa studier kan man t.ex. undersöka om mätproblematiken finns koncentrerad inom vissa yrkesgrupper och hur det påverkar tillförlitligheten i statistiken. Sådana studier bedöms dock vara mycket resurskrävande, både för SCB och för uppgiftslämnare, varför inga sådana studier genomförts för den officiella yrkesstatistiken och möjliga mätfelseffekter är i dagsläge inte är kvantifierade.

¹ Exempel på frågeformulär finns som bilaga i Statistikens framtagning, StaF.

²För detaljerade uppgifter om mätfel i varje källa, hänvisas till respektive "Beskrivning av statistiken".

2.2.4 Bortfall

För undersökningarna inom lönestatistiken och för yrkesregistrets egna enkäter, föreligger uppgiftsplikt. För att minska bortfallet bland företag från vilka yrkesuppgifter samlas in av SCB, påminns dessa skriftligt. Företag som trots upprepade påminnelser uteblir med sina svar, kan erhålla vitesföreläggande.

I yrkesstatistiken för 2023 saknas trots det yrkesuppgift på 4-siffernivå för ca 7 procent av målobjekten, efter imputering är bortfallet under 1 procent. Motsvarande andel för hela yrkesregistret är ca 10,5 procent bland de som är sysselsatta och efter imputering är bortfallet ca 2 procent. Bortfallet uppstår på grund av att vissa typer av företag inte undersöks, att vissa kategorier av arbetstagare inte ingår i lönestatistikens undersökningspopulation eller att utvalda företag inte lämnar uppgifter. Individer som är sysselsatta utifrån inkomster i ett annat nordiskt land går inte heller att koppla till ett yrke eftersom de inte undersöks.

Företag med en anställd och egna företagare undersöks för närvarande i mycket begränsad omfattning, varför yrkesuppgifter för personer som arbetar i dessa företag saknas i yrkesregistret i stor utsträckning. Vidare saknas yrkesuppgifter för stor del av personer sysselsatta som är projektanställda, betingsanställda, anställda med lönebidrag, förtroendevalda, är under 18 år eller över 68 år, eftersom de inte ingår i några av de undersökningar som yrkesregistret använder som källa. Bortfallet är störst i branscher med stor personalomsättning och där det finns många med tillfälliga anställningar.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel kan uppstå i samband med t.ex. dataregistrering och granskning. Dessa fel bedöms som små i förhållande till andra felkällor.

I de flesta fall har arbetsgivaren yrkesklassificerat sina anställda och endast en mindre andel av yrkeskoderna i yrkesregister sätts av SCB utifrån de uppgifter som erhålls via registrets egen yrkesenkät. Registrering av lämnade uppgifter sker i första hand genom SCB:s elektroniska insamlingsverktyg, men även manuell registrering förekommer. Varefter uppgifterna granskas och vid behov kompletteras via telefon.

Risken för att fel uppstår vid påförandet yrkesregistrets objekt yrkesuppgifter och bakgrundsvariablerna som hämtas upp från de olika källorna, torde vara minimal eftersom matchningen sker via personnummer. Däremot kan de hämtade uppgifterna i sin tur vara behäftade med bearbetningsfel som uppstått hos respektive källa.

2.2.6 Modellantaganden

Modellantaganden förekommer t.ex. vid bestämning av personers sysselsättningsstatus vilket sker hos befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS). Antagandens hållbarhet påverkar täckningen i individramen för yrkesstatistiken och har därmed betydelse för tillförlitligheten i de statistikvärden som publiceras inom ramar för den officiella yrkesstatistiken.

Information om det arbetsställe där individen utövat sitt yrke hämtas till yrkesregistret från BAS, där den härleds med hjälp av en modell som bygger på uppgifter om individens lön alt. företagariinkomst och kan för vissa

grupper ge en del felklassificeringar.³ Felaktigheter av denna typ kan påverka tillförlitligheten i antals uppgifter avseende förekomst och storleken av diverse yrkesgrupper inom olika näringsgrenar och regioner.

Från 2022 har en modell för automatkodning införts för yrkesregistrets egen enkät. Det betyder att de yrkesuppgifter som har lämnats i klartext i stället för en SSYK-kod körs genom en modell som kodar texten till SSYK. De texter som inte kan översättas till SSYK ska kodas manuellt för att förbättra modellen.

Från 2023 har en imputeringsmodell införts. Den modell som inom yrkesregistret används för imputering av yrkesuppgifter har utvärderats för att säkerställa de imputerade värdenas fördelning med avseende på yrkesgrupp på aggregerad nivå.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Yrkesregistret tar inte fram någon preliminär statistik.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Sammanställningen av yrkesregistret görs i huvudsak under oktober - december ett år efter referensåret, d.v.s. 10-12 månader efter referensåret. Tidpunkten är i första hand avhängig av tidpunkten för fastställandet av BAS för det aktuella referensåret.

I anslutning till fastställandet av yrkesregistret 2023 sammanställs även alla tabeller som publiceras inom ramar för den officiella yrkesstatistiken, vilket sker för närvarande i december, 12 månader efter mätårets slut vilket är en uppsnabbning med 3 månader jämfört med tidigare år.

3.2 Frekvens

Statistiken framställs och redovisas årligen.

Insamling från uppgiftslämnare sker en gång om året.

3.3 Punktlighet

Publiceringen har skett enligt ursprunglig publiceringsplan.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Yrkesstatistiken publiceras på SCB:s webbplats, dels på produktsidan, dels i Statistikdatabasen. Utöver detta publicerar Yrkesstatistiken statistiknyheter och artiklar på webbplatsen.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

SCB utför på beställning bearbetningar på primärmaterialet. Forskare, utredare m.fl. kan i vissa fall efter sekretessprövning få tillgång till oidentifierat material för egen bearbetning. Detta görs genom att man skickar

³ För mer detaljerad information se "Beskrivning av statistiken" för BAS.

in sin förfrågan till Mikrodata.individ@scb.se och blir kontaktad av en handläggare för vidare diskussion om upplägget.

4.3 Presentation

Statistiken presenteras med hjälp av tabeller, diagram och text.

4.4 Dokumentation

Statistiken över yrkesregistret är dokumenterad enligt SCB:s dokumentationssystem; Statistikens kvalitet beskrivs i "Kvalitetsdeklarationen" (detta dokument) som ersätter tidigare "Beskrivning av statistiken". Framställningen av statistikregistret och statistiken beskrivs i "Statistikens framställning", StaF. Detaljerad information om mikrodata i registret finns beskrivet i "Dokumentation av mikrodata", MetaPlus.

Bakgrundsfakta "Yrkesregistret med yrkesstatistik. En beskrivning av innehåll och kvalitet" var publicerat 2011.

Samtliga dokumentationer finns att tillgå på SCB:s webbplats intill publicerad statistik.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Yrkesregistret finns publicerat från år 2001. Tidigare totalräknad yrkesstatistik framställdes i samband med Folk- och Bostadsräkningarna, FoB 90. Den byggde på den uppgift om yrke som varje arbetande person lämnade i samband med insamlingen av uppgifterna. Yrkesuppgifterna klassificerades sedan centralt av SCB enligt då gällande yrkesstandard NYK 83 (Nordisk yrkesklassificering).

Yrkesstatistiken från FoB 90 och från yrkesregistret skiljer sig på flera punkter. Klassificeringssystemet NYK har ersatts av SSYK, vilken är baserad på den internationella yrkesindelningen ISCO-88. Uppgiftslämnare i FoB 90 var varje enskild person, medan uppgifterna i yrkesregistret bygger på arbetsgivarens klassificering. En nyckel mellan NYK och SSYK har skapats för att möjliggöra jämförelser bakåt i tiden.

Från år 2008 härleds yrkesuppgifter för anställda inom kommuner och landsting från en ny intern befattningsnomenklatur, vilket har lett till vissa nivåförändringar inom vissa yrkesgrupper. Det gör att jämförelser över tid skall göras med försiktighet.

Jämförelser över tid skall göras med stor försiktighet då det vid flera tillfällen förekommit förändringar i underliggande nomenklaturer som påverkat statistiken. För mer information om förändringarna, gå in på www.scb.se/YRKE

Jämförelser av yrkesstatistiken från referensår 2014 med tidigare årgångar bör inte göras. Det beror på att många yrkeskoder antingen har delats upp på flera yrkeskoder eller har slagits ihop till nya yrkeskoder pga. nomenklaturbytet. Dessa förändringar i yrkesnomenklaturens struktur gör att yrkesuppgifter

enligt nuvarande och tidigare yrkesnomenklaturer inte är meningsfullt att jämföra.

På grund av att RAMS:s variabel sysselsättningsstatus, som ligger till grund för avgränsningen av målpopulationen för yrkesstatistiken, baseras på en ny källa (AGI) och innebär förändringar i den metod som används för att avgöra om en individ är förvärvsarbetande eller inte, bör jämförelser av statistiken avseende årgång 2019 med tidigare årgångar inte göras. Läs mer om det [Ny källa och metod vid framställning av RAMS \(scb.se\)](#)

Från årgång 2022 bygger yrkesregistret på en ny källa, Befolkningens arbetsmarknadsstatus, BAS i stället för som tidigare Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik, RAMS. Det innebär att statistiken inte är helt jämförbar med tidigare årgångar eftersom det är olika metoder för att ta fram BAS respektive RAMS. Mer att läsa om skillnaden finns här: [Skillnader mellan RAMS och BAS årsregister \(scb.se\)](#)

BAS, är ny registerbaserad statistik som ersätter RAMS och har som syfte att med hjälp av administrativa data beskriva utbudet av arbetskraft i Sverige för månad, kvartal och år. BAS årsregister utgör grunden till Yrkesregistret.

Från årgång 2023 publiceras anställda 16-69 år istället för 16-64 år pga. den ändrade pensionsåldern. År 2023 höjdes pensionsåldern till 66 år, år 2026 kommer den att höjas till 67 år. Imputeringsmodellen infördes 2023 vilket gör att alla yrkesgrupper inte är helt jämförbara med tidigare år i den officiella statistiken.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

För att följa kortsiktiga förändringar på arbetsmarknaden genomför SCB arbetskraftsundersökningar (AKU). Det är en undersökning med ett urval på ca 18 200 personer, vilka intervjuas varje månad. I dessa undersökningar ställs bl.a. frågor om den intervjuade individens yrke och hans eller hennes huvudsakliga arbetsuppgifter, vilka sedan klassificeras enligt SSYK 2012. Dessa uppgifter används vidare för redovisning av antal sysselsatta på yrkesområdesnivå.

Vid jämförelser mellan yrkesuppgifter från AKU och yrkesregistret bör beaktas att klassificeringen av sysselsatta, anställda och egenföretagare inom dessa statistikällor, görs på olika sätt. Vidare härleds yrkesuppgifterna i AKU utifrån de svar som urvalsindividerna lämnar vid intervjutillfället, medan uppgifterna i yrkesregistret i stället bygger på arbetsgivarens klassificering av personalens yrken. Dessa faktorer tros ligga bakom de skillnader över antal personer sysselsatta inom de olika yrkesområden som framkommer vid jämförelser av resultat baserade på dessa två källor.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

BAS ger årlig information om sysselsättning, pendling m.m. Yrkesstatistiken från Yrkesregistret vad gäller sysselsatta anknyter till BAS.

Löner, löneutveckling, lönespridning och lönestruktur fördelat efter bl.a. yrke (SSYK 2012) redovisas inom den officiella lönestrukturstatistiken, som också utgör källor till yrkesregistret.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Statistikvärden i samtliga tabeller som publiceras inom ramar för den officiella yrkesstatistiken är konsistenta.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretesskydd i 70 år enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning (2016/679).

Sekretessen gäller för allt inkommit material. Registret innehåller personnummer som avidentifieras efter utlämnandeprövning till t.ex. forskare.

Tabeller sekretessgranskas innan de publiceras eller levereras.

C Bevarande och gallring

När det gäller Yrkesregistret så har Riksarkivet i föreskrift (RA-MS 2007:64) om bevarande hos Statistiska Centralbyrån, med senaste lydelse RA-MS 2017:15, meddelat att uppgifter i automatiserad behandling för framställning av officiell statistik ska undantas från gallring. Tidsfristen är inte bestämd eftersom registret används kontinuerligt i statistikproduktionen, en omprövning av tidsfristen görs var femte år från beslutsdatum.

Inkomna blanketter och datamedia från den egna företagsenkäten sparas av SCB under två år.

D Uppgiftsskyldighet

Huvuddelen av yrkesuppgifterna samlas in från företag och organisationer, vilka har uppgiftsskyldighet enligt lagen (2001:99) om den officiella statistiken och enligt föreskriften SCB-FS 2010:6 som avser yrkesregistrets egen insamling av yrkesuppgifter från företag och organisationer.

För att framställa yrkesregistret används register med information som ursprungligen samlats in för både administrativa och statistikändamål. Flera av de statistikällor som används för framställning av yrkesregistret utgörs av andra statistikprodukter inom SCB. Uppgiftsskyldighet föreligger vid

insamlingen av yrkesuppgifter för både primär och sekundärkällor och är relevant i ett tidigare led än vid framställningen av yrkesregistret.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken är inte EU-reglerad.

F Historik

Sammanställningen av ett årligt yrkesregister med yrkesstatistik har ersatt den insamling av yrkesuppgifter som tidigare skett i samband med Folk- och Bostadsräkningarna (FoB).

Första årgången av yrkesregistret avser förhållandena under 2001 och publicerades i oktober 2003. Under uppbyggnadsskedet avseende åren 2001-2004 var registret mindre detaljerat och redovisades på tresiffernivå i 113 klasser. Åren 2005 till 2007 publicerades uppgifterna på fyrsiffernivå (355 klasser), förutom civilingenjörer och ingenjörer som fortfarande redovisades på tresiffernivå då uppgifterna inte bedömdes hålla tillräcklig kvalitet för att redovisas på fyrsiffernivå. Från och med registeråret 2008 redovisades även civilingenjörer och ingenjörer på fyrsiffernivå. Sista året för publicering av yrkesuppgifter enligt SSYK 96 var 2015 och avsåg årgång 2013. Uppgifter redovisade utifrån SSYK 96 för anställda i åldern 16-64 år finns för årgångarna 2001-2013. Uppgifter för egna företagare 16 år och äldre finns för årgångarna 2010-2013 enligt SSYK 96.

Från och med årgång 2014 redovisas statistiken för anställda 16-64 år samt egna företagare 16-74 år, enligt SSYK 2012 som är en uppdatering av den tidigare yrkesklassifikation SSYK 96. Yrkesklassifikationen SSYK 2012 ersätter tidigare insamling utifrån SSYK 96. Till grund för SSYK 2012 ligger den internationella yrkesindelningen ISCO-08. Den uppdaterade yrkesklassifikationen är mer detaljerad och bättre anpassad till dagens yrkesstruktur och redovisas i 429 klasser på fyrsiffernivå. Övergången till SSYK 2012 innebär ett tidsseriebrott.

SSYK 2012 är publicerad i Meddelanden i samordningsfrågor (MIS) 2012:1. (Se även www.scb.se/ssyk).

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska Centralbyrån
Kontaktinformation	Yrkesregistret
E-post	Yrkesregistret@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)